

Povzetek revizijskega poročila *Obračunavanje okoljske dajatve za odpadno električno in elektronsko opremo*

Računsko sodišče je izvedlo revizijo smotrnosti obračunavanja okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne električne in elektronske opreme v obdobju od leta 2007 do leta 2009. Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti Ministrstva za okolje in prostor pri vzpostavitvi sistema obračunavanja in plačevanja okoljske dajatve ter izrek mnenja o učinkovitosti Carinske uprave pri nadzoru nad obračunavanjem in plačevanjem okoljske dajatve.

Ministrstvo za okolje in prostor v predpisih ni jasno opredelilo namena uvedbe okoljske dajatve ter Vladi Republike Slovenije v letih 2008 in 2009 ni predlagalo v sprejem novega prilagojenega zneska okoljske dajatve, pri čemer bi upoštevalo število zavezancev, vpisanih v evidenco proizvajalcev, in pridobiteljev pri Carinski upravi ter količino električne in elektronske opreme, dane na trg v Sloveniji v preteklem letu. Okoljska dajatev se je v letih od 2007 do 2009 obračunavala in plačevala v enakem znesku, ne glede na to, da se je število zavezancev v letih 2008 in 2009 povečalo, kot se je tudi spreminjala količina električne in elektronske opreme, dane na trg v Sloveniji. V proračunu se je zato zbralo za 389.000 evrov oziroma za 53,6 odstotka več sredstev iz okoljske dajatve, kot je bilo predvideno v strateških dokumentih Ministrstva za okolje in prostor.

Ministrstvo za okolje in prostor ni posredovalo Evropski komisiji poročila o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in sveta o odpadni električni in elektronski opremi za leti 2007 in 2008, kar je bilo dolžno storiti do konca junija 2010.

Zavezanci za plačevanje in obračunavanje okoljske dajatve so se dolžni vpisati v evidenco proizvajalcev in pridobiteljev, ki jo vodi Carinska uprava, kot tudi v evidenco proizvajalcev in pridobiteljev električne in elektronske opreme, ki jo za ravnanje s to opremo vodi Ministrstvo za okolje in prostor. Ministrstvo za okolje in prostor ter Carinska uprava nista bila učinkovita pri vpisu novih zavezancev v evidenco proizvajalcev in pridobiteljev, saj nista začela skupnih aktivnosti pri vzpostavitvi medsebojne povezave evidenc proizvajalcev in pridobiteljev, kar bi omogočalo navzkrižno kontrolo ter učinkovitejši nadzor tako nad plačevanjem okoljske dajatve kot ravnanjem z električno in elektronsko opremo. Čeprav različne opredelitve zavezancev omogočajo razlike med obema evidencama, pa primerjava evidenc proizvajalcev in pridobiteljev kaže na večje tveganje neusklajenosti evidenc, saj je bilo po stanju na dan 31. 12. 2007 v evidenco Carinske uprave vpisanih 464 oziroma za 158 odstotkov več zavezancev kot pri Ministrstvu za okolje in prostor, prav tako je bilo v letu 2009 v evidenco Carinske uprave vpisanih za 84 odstotkov več zavezancev. Stanje na dan 31. 12. 2009 kaže, da obstajajo najmanj trije zavezanci, ki so vpisani v evidenco Ministrstva za okolje in prostor ne pa tudi Carinske uprave, zato tudi niso plačevali okoljske dajatve.

Računsko sodišče je na podlagi razpoložljivih podatkov Statističnega urada ocenilo, da Carinska uprava v obdobju od leta 2007 do leta 2009 ni pobrala za 141.425 evrov oziroma povprečno letno za 47.141 evrov okoljske dajatve za električno in elektronsko opremo, saj nima vzpostavljenih zadostnih kontrolnih mehanizmov, da bi v evidenco proizvajalcev in pridobiteljev zajela vsa podjetja, ki so dolžna obračunavati in plačevati okoljsko dajatev. Računsko sodišče ocenjuje, da je bilo v obdobju od leta 2007 do leta 2009 največ neobračunane okoljske dajatve pri plinskih sijalkah. Večji zneski neobračunane

okoljske dajatve so ocenjeni tudi pri radijskih sprejemnikih, televizijskih sprejemnikih in malih računalnikih.

Carinski inšpektorji bi lahko področjem, kjer so ocenjene razlike med podatki Statističnega urada o razpoložljivi električni in elektronski opremi na domačem trgu in podatki Carinske uprave o obračunani okoljski dajatvi največje, namenili večjo pozornost pri izvajanju inšpekcijskih pregledov. Carinski inšpektorji pri preverjanju pravilnosti obračunavanja in plačevanja okoljske dajatve v obdobju od leta 2007 do leta 2009 pri ugotovljenih nepravilnostih niso bili dosledni pri izrekanju glob, kot je opredeljeno v Uredbi o okoljski dajatvi.

Računsko sodišče je za odpravo ugotovljenih nesmotrnosti od Ministrstva za okolje in prostor in Carinske uprave zahtevalo *izvedbo popravljalnih ukrepov* in *predložitev odzivnega poročila*. Ministrstvu za okolje in prostor in Carinski upravi je podalo nekatera *priporočila* za izboljšanje obračunavanja in plačevanja okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne električne in elektronske opreme.

Ljubljana, 21. julija 2011